

מסורת הש"ס

א(ויזמתו פלח, ב) ס"א וכן אמר ר"י דוקא דם השרץ וכשרו מתייב כ"ז ד"ח וגו' צ"ק אר"ח אר"ז וכו' ומכ"י ר"י יסו ור"י, א(אלהות פ"ג נפיש צמי"ג מה שפירש הר"ש כטו"ג דה"א, ד(נכיוטות ד: ע"י חוקפסה סנהדרין ז. ד"ה מנין ומו"י מנחות ק"ד. ד"ה האילן, ט(וכו' צ"ק, ו(אפילו דם ה' מטטרפין א(מטטרפין הס"ד ואח"כ ד"ה משני שמות חצי שיעור כ"י צ"ק, ט(צ"ל לרבי מנין, ט(צ"ל אלה), י(נשיך למטה לעיל טו סוף ע"ג, יא(ומת הס"ד צ"ק, יב(א"כ דמטטרפין צ"ק, יג(אלה, ט(על כל הדיבעיות צ"ק, יד(אלה כאן כ"י, ט"ז(ט(א"כ אלו, ט(מעורו בו בלטרמי, ט"ח(טו פ"י כ"י צ"ק, ט"ט(אמר ר"ח אר"י הא למדין א(השרץ ובשר מטטרפיה וכו' שרץ שהיא אוחו העשר מלוחו השרץ שהם נבילה כ"ו, צ"ק(ק' דבזים מנין שמות כ"ו, צ"ק, י(ונשי' הע"ט במו"י מנחות ז': ד"ה ר"י ו' לא דריש ס"ן, צ"ק, ט(שייך לע"ג

תורה או השלם

1. והדרלתם בין ההבדחה השרדחה לטמאה ובין העוף הטמא לשרד ולא תשקצו את משפוחים בבדיחה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר בהדלתו לך לטמא: וקרא' כ הכ' אלה הטמאים לבם בכל השרץ קל הבוגג בהם במתקן יטקא עז הקריב: וקרא' יא לא

3. והד לבם העומא בשרץ השרץ על הארץ והולד וחקעכר והדב למיניהו: וקרא' יא בט

הגהות הב"ח

א(רש"י ד"ה נשקף וכו' רביעית שלם של מת והיא:

גילוי הש"ס

הח"ס ד"ה דבתיב וכו' בייחודא דר"ח, צמדש רבה ט"ח פ"ס כפ"ג צ"ח אמר טמא העומא ר"ח לן יסו אמרו וזו חס ועינן מנחות דף נ"ג ע"כ וסופסת ד"ה ר"י ו':

מוסר רש"י

כל שטומאתו שיעורו שרין, כגון שני תלמי יומים משני מתים או משני בנות, או משני תלמי ערשם משני שרצים, שזמן טומאתם הוא ששה ימים למטה שיעור אחד (יזמתו פלח, טו) טומאתו ולא שיעורו, כגון ערב ונבילה, שחייב טומאתם ששה ימים, שזמן טומאתם הוא ששה ימים לעומת שיעור אחד (יזמתו פלח, טז) טומאתו שיעורו ולא טומאתו, כגון מת ונבילה, שחייבן כמות היא טומאת ששנה וזו טומאת ערב (טז).

רבינו גרשום

דבדלה טמאה בכיות מבוברלת קאמר לביבולת טהורה קרי' לה מבוברלת ומבוברלת ומותרת באכילה בין כל שאר בהמות אבל שאינה מבוברלת אכילה דהיינו בהמה טמאה לא

מטמאה אלא עד דאיכא יותר מכות כביצה: א"ל כי אקשינו רחמנא. דכתבינוהו בהמה ושרץ בחד קרא דכתבי והבדלתם בין להבהמה הטהורה וגוי' לכל תשקצו ולא לפלוגי שיעוריהו וישוי הפלגה בין בהמה מבוברלת לשאינה מבובר' דומיא דשרץ אלא לכל תשקצו לאפשרי בה לארי יתרוי לאו דלא תאכל נבילה ולא אור תשקצו למ"ה. ואות דמפירש א"ל כי מוקיש ליהו רחמנא לכל תשקצו הכי קאמר ליה אין הכי נהו דמקשינן בהמה לשרץ לשויי הפלגה בין מבוברלת לשאינה מבוברלת ולא למיפלג שיעוריהו אלא להכי אקשינו דליהו בהו הפלגה לכל תשקצו דבמבוברלת יב שה משום לא תאכל ובלא (אלא [אבל] בשאינה מבוברלת לא כתיב בה לא תאכל אלא לא תשקצו: א"ר יוחנן אמר רבי זעירא וכו'. הכי קאמר הא דנתן דבם השרץ והבשר מטטרפין) בו כלומר הני מליי היכא דהוי ההוא דם מאותו שרץ עצמו אבל אי הוי דם משרץ אחד ובשר משרץ אחר אין מטטרפין: הטמאין מלמד שבמטטרפין מה' דהריא יתרא [דריש]: ואפי' שרץ ושרץ, כלומר כתיבי שיעור משרץ זה וחצי שיעור משרץ זה מצטרפין (וחצי שיעור וחצי שיעור) בין משם אחד בין מב' שבות בין מחולד וחולד או מעכבר ועכבר ובין חצי שיעור מחולד וחצי שיעור מעכבר מצטרפות: אמר רב יוסף כאן בכלור כאן במקצתו. כלומר אי הוי

דאיכל מקצתו חצוי' דמריי בו (כלות) [המת] שיצא מכולו ודליכא רביעית ואחאי כר"ע דאמר במס' אהלות (פ"ב מ"ב) דם המת שיצא מכולו טמא אפילו ברילית בו רביעית ומישי' הרי"א הניא איהל על כולו טמא אפי' בלא רביעית מקצתו טהור להכי מייית דר' יוחנן דמריי ברביעיית אפסי' טהור א"ר מריי ברביעיית בבלו וה"ל לעיל כאן במקצתו פ"י מקצתו שלא נגע בכולו בפעם אחת ומישי' טהור דהוי נונת וחורו נונת אבל נגע בכולו בפעם אחת [טמא] מש"ה מייתי ההיא דר' יוחנן דרביעיית וצאטמעינן לה דאי לאו דמריי הרי"א ההיא דאיחל על מקצתו טהור דוקא בשלא איחל אלא על צד אחד אבל איחל על כולו אפילו בב' פעמים היא טמא קמ"ל דרביעיית דם שהגיס בה שנוגע בכולו או בשתי פעמים או בני' כשהוא מגיס הוא הכול ואפי"ה טהור כיוון שאינו מאחיל בפעם אחת. ע"כ מתי'ס מור"ם: ע"ן לעצמו וחסם גדול הוא שדרש כל כך יפה: ע"ן עשה כן כ"ד:

קרשי מזבח פרק רביעי מעילה

אמר ליה כי קא מוקיש רחמנא. בהמה טמאה וטהורה לשלטים ולו לפלוגי שיעורא בין נבילה מוזבלת בין נבילה שאינה מוזבלת אלא לכל

תשקצו וקמ"ל דלחת נבלת בהמה טמאה ולחת נבלת בהמה טהורה ואחד

שרצים מתיבי האוכלן משום כל תשקצו

טמאה לזד מלאו נבילה דליכא לאו

ללא

תשקצו

ולאו

דבהמה

טמאה:

מתני'

דס

השרץ

ובשרו

מטטרפין.

דלע

כעדה

לממא:

כלל

אמר ר' יהושע

לל

שטומאתו

ושיעורו

שוין.

כגון

שרץ

ונבילה

לדומאתן

שזה

דשניהן

היוין

טומאת

ערב

ולא

שיעורו

דנבלה

ושיעור

טומאתה

ככות' ים

[וכן

אשר

נבלה

ומת

תרוייהו

מטמאין

בכיות'

מת

היוא

טומאתו

ו' ונבלה

לא

הי"א

אלא

טומאת

ערב:

לא

טומאתו

ולא

שיעורו.

כגון

מת

ושרץ

דשרץ

ושער

דנבלה

ועשר

טומאתו

דמת

ושרץ

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

ועשר

טומאתו

דמת

וכשר

דשרץ

השרצים מצטרפין זה עם זה.

וגו': כל שטומאתו ושיעורו שוין מצטרפין. כגון שרץ ושרץ ים נבילה ונבילה טומאתו ולא שיעורו כגון אכר מן המת וכיות מן המת שטומאה שזה נזהל ולא שיעורו ים כמות מטמא בנשר ואכר

נכל שיהו לא טומאתו ולא שיעורו שרץ

ט ונבלה יום: **אמר רב הנין יתו בו'**

פירוש הא דקאמר צמתני' דם השרץ

ובשרו מטטרפין היינו דווקא צעוד

הדם בשרץ לכל פירש הדם מצמר

השרץ אין מטטרפין מתיבי ר' יוסי בר

ר' חינא הטמאים מלמד מצטרפין

ואפילו שרץ ושרץ שרץ ודם בין משם

אחד בין משני שמות פירוש שני שמות

שני שרצים כמו חולד ועכבר יעו ט' ואו

מטטרף דם השרץ עם שרץ אחד וכ"ש

דם השרץ ובשרו שמטטרפין אפילו כי

פירש אמר רב יוסף כאן צכולו כאן

צמקתו כלומר הא דלמנר הכא צברימא

שמטטרפין דם של שרץ זה ובשר שהם

אחד היינו דווקא צכולו שפירש הדם

משרץ שלם לו וזו חשוד להטטרף והא

למנר גזי מתימין דלון מטטרף אלא

אם כן עורו זו היינו צמקתו יתו שלם

פירש הדם אלא מאכר אחד או ממתיכה

יח"ש נתחכם לו בן יוחאי:

ע"ן טובת את נמחק: ט' חובת

ליבטל למחק: ט' חובת את נמחק: ט' חובת

אל' א"כ: ע"ן כבודו ושרץ

שיעורו בכעורה הס"ד

ומה"י שיעור ולא טומאתו

כגון נבילה ומת דתרוייהו

צמקוס בכיות: ע"ן טומאתו

דאילו טומאת מת: ט' חזן

בו כליו חבת וכו' נמחק:

ט' חבת אבל נמחק:

ט' שיעור בין משם אחד

בין משני שמות בין מחולד

וחולד בין מעכבר ועכבר בין

חצי שיעור מחולד: י' לרב

וחזן הס"ד: י' דתרוייהו

שרצים שלימין אות ה'

נמחק: י' וכו היינו. חבת

וכר' נמחק: ט' דם של מת

והיה מקימו: ט'ל שהך

בכיות וטומאתן טומאת ערב

דשער מטמא בכיות ואכר

בכל שהו שיעורו ולא

טומאתו כגון נבילה ומת

דאילו ואידי בכיות וטומאתן

חלוקה דבבילה טמא

טומאת ערב ומת מטמא

טומאת שבעה לא טומאתו:

ט' נבילה וגבגבי רישא נקט

סיפא אצ"ג דליכא חידוש

הטמאים: ע"ן זה הס"ד

ומה"י אמר ליה תלמוד

ערך כפי של ר' אליעזר בי"ד

יוסי ומננו למדו רשב"י:

ט' לביורית ברוך שיתובדי:

ט' ושרץ וטומאתן

ושיעורן שהו בכעורה

וטומאתן טומאת ערב וכגון

נבילה ונבילה דשיעורן

בכיות וטומאתן טומאת ערב

שטומאתו: ט' שיעורו

דבשר מטמא בכיות ואכר

בכל שהו שיעורו ולא

טומאתו כגון נבילה ומת

דאילו ואידי בכיות וטומאתן

חלוקה דבבילה טמא

טומאת ערב ומת מטמא

טומאת שבעה לא טומאתו:

ט' נבילה וגבגבי רישא נקט

סיפא אצ"ג דליכא חידוש

הטמאים: ע"ן זה הס"ד

ומה"י אמר רב ועכבר

אלמא מצטרף כו' עם בשר

שרץ: ט' שלם ואז חשיב

חבתו זו נמחק: ט'ל במקצתו

פירוש שלא: ט' פירוש

מירס חבת מגיס נמחק:

ט' הקנה מן הדם ולא:

ט' על כילו טמא אצ"ג:

ט' על כילו טמא חבת

ט'ל על כילו טמא חבת

מקצתו נמחק: ט' והא

דאמר ר' יוחנן טהור היינו

דווקא כשבא מקצת מת

ולא בא מת שלם וקשיא

לפירוש זה דכיון דמוקי ליה

בעורו בו כלומר שהדם

צריך בבשר השרץ אי"כ מאי

צירוף: ט' כמר שבזים ובינו

נסיס גאון דגריס א"ר חזן

מסורת הש"ס

א) ערלה ב'צמ"א[ע"ז סח:];
ב) מכתוב;
ג) ב'ליטס כ"ז מצ"ב [סוה"ס: שבת ע"ג, טו];
ד) ותיבת [סוף ליחא כשרי מקומות וגם בשמיות ארצה];
ה) שנת מנחם [ע"פ:];
ו) ג'צמ"א: ליחא [שנהא];
ז) ב"רת מ"ח;
ח) [עילי כ: טו];
ט) [תוספתא כ"פ"ב:];
י) ע"י רש"י;
יא) [עילוי ח:];
יב) או פ"ו שניהם שיעור א' [ע"פ:];
יג) דבדבר שאין דרכו לפגום קאמר ר"ע כ"י [ע"פ:];
יד) ששאלה;
טו) כבשר ג'גמ';
טז) ז'קין וכן הוא [ע"פ:];
יז) ג'ארת ג' גיטין נט';
יח) י"א [ע"פ:];
יט) [עלגה פ"ב צ"מ];
כ) ויתב' צמ"א ב"ו"ח סח: [ד"ה י"ח שני כתיבי ע"פ תנאם שזו כתיב לר"ש א' ברוב כל ג'ש"ס ולא ב'תמיס עיני שס"ז];
כא) מוספת סבת ע"ז פ"ו: ד"ה ר"ש ויתב' שנת ע"ז: ד"ה [ז'קין נתן דכוסה];
כב) ע"י תנאים דכוסה פ"ו: ד"ה כדמנ מה שפירושו פ"ס ערוך];
כג) ואינו כתיב' שלפניו ב"ו"ח ז'קין פגס הוא דלא [ע"פ הקוגנטס לשון אחרון ע"פ השעיהו מומנ כ"ד ע"ז פגס מדי ואינו ניכר עד לפגס [ע"פ:];
כד) לרבינו ר"ח, ז' רש"ק [מ"ז:];
כה) ג'עלמ מ' לפ"י ז'קין;
כז) או מ'רשות לרשות כ' ר' ז'קין.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה הגד וכו' שקל הימנו מצטרף לארבעה:

→

שיטת מקובצת

א) מצטרפין: סס' ע"ז (דף סח): קיצע מכול. כלומר משחו חזק מכל אחד מחזק הבגד והשק והעור והמפץ ועשה מזה בגד למשכב ג' כלומר אם יש באותו בגד ג' טפחים [ורואי] וראוי לשטוח[מננו טלוי לבסח קרוע מטמא משום משכב ואם יש באותו בגד טפח על טפח ראו ליטולו ע"ג

החומר ומטמא משום מושב. הרא"ש ז"ל וכתוב בגי'ין מה שאמר במתני' מצטרפין לקל דוקא היא הפך מזה שמכאן נראה שאם החזק מניפ מכלים אפילו מ' היתר יכנס בחבטון ג' טפחים של בגד לטמא במשכב הוב י"ו"ל הדי' שקצע בכונה כך מזה שהיה בגד שלם וכן מזה ותקפו או מחבתו ומעשיו והפך לטמא לפי אבל אם נודתם תחבת מזה ואין בו ששה טפחים אינה מטמא במשכב הוב והעור פחות מ' והשק פחות מ' וכן פי' בפי' לא נודע למי שברייאנו זו מדרת בראקצע ותקף ותקפו לכל אם ראי הוא לאותו דבר ושכל אחד היה בגד שלם אבל אם היה פחות בגד פחות מ' כ"ש ותקף ועשה מהם ג' למשכב אינו מטמא ע"כ:
ג) לנוולה. גי'נת הערוך טולא ועיין בירוש' של:
ד) כיון שנהנה מעל. [דאין] פרוזין את הקדשים [ולא] ככלבים) באין עומד להטם קאמר כיון שנהנה מעל דהוי דבר שאין בו פגם.
ות"ס:

ס) תנא ומודה ר"י:
ז) תיבת בין שניהם נמחק:
ח) על תיבת עליו נרשם קי למעלה להורדת כי לפי'ד ראו למחקו:
ט) משום מושב זכ:
טא) לאורגים כשכוחו מחליק:
ט ב) קס"ד דבין כדבר שאין דרכו:
טא) ובין כדבר שיש בו פגם כלומר שדרכו לפגום קאמר ר"ע דבין שנהנה שזו פרוטה מעל:
ט ב) פגם כלומר לשפיעמנו מעל דלא תיבת לא ל"ש [והיבת אלא] נמחק:
טא) שיפגום.
טב) גילין ובהא קמפלגי ר"ע סבר אי"ג א"ל פגם ליה לאתרי כיון והתי' לפגום לאחר זמן ע"י לבישה דבר שיש בו פגם קרינא ביה וחביטין כיון דלבישה כאילו לאתרי פגמא ורבתן סברי כדאמרינן במתניתין כפירוש כל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום בודאי. הרא"ש ז"ל:
י) מצטרפין ס"א יומת' ערלה דתנן הנהלא וכלאי כרס ערלים באחד ומאמיס ומצטרפין לו עם זה ר"ש אומר אין מצטרפין ור"ל דאין מצטרפין כיון שאין שניהם איסור אחד ומין אחד והתלמוד קיבר הלשון ולא פירש טעמו של ר"ש:
טא) אחד ומין אחד אות מ' נמחק:
טא) ולא הביא רק קצת אות ד' נמחק:
טא) ל'איסור ותי' מאי פריך לר"ש לישני' דהכא מיירי ע"י הנורבת ולכן כפי צירוף וי"ל הוראי הנה בחתי' ועבודת כוכבים רוצה לומר:
טא) מיירי שלא נעטרבו אות ב' נמחק:
טא) באחד ומאתים [ותבת מאה נמחק] ועוד י"ל דהכא נמשב בחתובות כדמרי' אלו קני מצטרפין לאיסור כוח באיך.
הבגד והשק והעור אי"פ ששיעוריהן חלוקין זה מזה שהבגד מטמא מ' על ג' והשק מ' על ג' והעור מ' על ג' והתפס מ' על ו' וכדקאמר הכא ובגד משלים לשיעור השק אמר ר"ש מה מעצמך שהן ראויין לטמא מושב שיעורו מושב טפח וכולן שוין באותו שיעור אפילו בשאר טומאות שהן חלוקין מצטרפות התי בני תמיס סוכה קיצע מכולן טפח על טפח טמא ור"ל אם קיצע מכל אחד ואחד לבדו מטמא במושב טפח עיין בתוספות שבת (דף ע"ו):
טא) תמיס שיהיהם מלוכלכות מלחלויות התנאים ומקנחות בכל [לא] פגם כגון טלית שדרכו לפגום דלא מעל עד שיפגום ומפרש דפליגי רבי עקיבא וחכמים דברבן שאין גירלות לפגום (כי אם) על ידי רוב תשימושי ואפי"ה משוי ליה ר"ע כדבר שאין בו פגם כלל:
טא) וקיים קמפלגי דרבנן אית להו מתנאים אצטריה קטלא:
טא) לפי שהוא דבר אוח' ש נמחק:
חא) שיפגום דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום:
טא) בגמרא הסי' ד'ומה"ד ומודה ר"ע כדבר שיש בו פגם שלא מעל עד שיפגום ור"ע לא אמר במתניתין אלא כדבר שאין בו פגם.
במאי קמפלגי דרבנן אית להו נמי דדבר שאין בו פגם כיון שנהנה מעל בלא שום פניהם כדמפרש במתניין בלבוש מציעה אות א' ותיבת מלמלי' נמחק:
טא) תיבות לבוש אצטעי נמחק:
טא) שהוא פוגם מיד וכי החתחון סמךין לבוש פוגם הרבה מחמת זיעת כשרו ואינו צריך עד שיפגם אבל אצטעי אינו פגום חתה אבל עד זמן מרובה:
טא) ולקמיה פוגם דבר:
טא) שס' כיון דהשתא לא פגם דבר:
טא) הוא ולכן קאמר דמוכל בלא פניהם וקשיא על זה תפי' דפי' לרבנן דמושם שיפגום לקמיה דבר שיש בו פגם קרינא ביה דלקמן משמע דדבר שאין בו פגם תנה לקמיה יפגום דבר שאין בו פגם הוא לכ"ע דפרין עלה הדייא דישתה בכוס של זהב ודהבא לאו בר אפוגס הוא בתמיה א"כ שמפע רכוס של זהב מירי דימיפגום הוא ואפי"ה קרי ליה במתניתין דבר שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום מראי אבל הכא במלבוש נמי דהוי פוגם לאלתר מ' מ"מ לזמן מועט פוגם וע"ל דהבא אלו פוגם כלל מ' על מ' דהו מרובה אבל לבושא תיבתו ויש מפרשים סתם:
טא) [לא] עד לקמיה ובהא פליגי רבנן כדבי דרבן כדבי דרבן שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום בעל מלא כיון מועיל.
טא) דהוי פגם עד תיבת א' ותיבת א' ותיבת א' ותיבת א' נמחק:
טא) פירוש ששנהנו מקודש לחי' שמוצטרו מרשות הקדש כלי שנהא שמכחיהן להוציא החפץ מקדש לחול' ומתכא נפקא ין דאדם שמוציא דבר מקודש לחול מעל תיבות' על מרשות לרשות לרשות חול נמחק:
טא) בעלה ומרבת' בנאוף' שלה שהוא תיבות ונוספת כדבר נמחק:
טא) בעלים גם זה שיהיו גופו שניהיהם הקב"ה שהוא חי וקיים לנצח ודוקבים באלהים אחרים עם תמיס חוליקין וחבל הבלים תימה מאי ואומר ימיתיי דברי קבלה אחר דברי תורה וי"ל:

קרדשי מזבח פרק רביעי מעילה

בתנ"י הערלה וכלאי הכרס **מנטרפין**. ^(כ) כדלמרי"ט גבי פגול ונוטר: **גב'** והפניה כל שהוא **למכות**. האכילה כל שהוא עובר בלאו וא"כ למאי מנטרפין: **מתנ'** **הנגד**. שהוא מטמא ג' אכזבות על ג' אכזבות: **והשק**. שיעורו ד' טפחים על ד' טפחים: **הנגד** מנטרף לשק שקל הימנו

אחד ואחד מנטרף לקל הימנו דשק מנטרף לעור לתמשה על חמשה והעור למנץ לששה על ששה דהיינו לקל הימנו אבל לא הקל עם החמור דלמדי מנא ליה הכי הנגד והשק והשק והשק והעור כו' כולן מנטרפין זה עם זה: **מפני שזן ראויין לעטא כמושב**. מפני שכשיש זין כולן ^(א) שיעור אחד וזין שניהם ראויין ליטמא מושב וז עליו הלכך מנטרפין: **גב' סנה** קילע **הני דתמן צממתי' מהנגד** ומשק ומעור וממפץ ועשה מכולן **נגד: למשכב ג'.** כלומר אם חיטב עליו לעשותו למשכב כגון למפרכו צקסת אם יש בצאמו נגד שלשה על שלשה הואיל ורחוי לעשות ממנו טולאי לכסת שנקרע מטמא משום משכב: **ואס היטבו למושב**. לעשותו טולאי לנגד אם יש בצאמו נגד טפח על טפח מטמא משום **זו:** לאחיוה. אם חיטב עליו לאחיהה מטמא אפילו בכל שהוא: **מאי לאחיוה אמר ר"ע שזן עומד לוולה**. שכן ראויו אותו נגד לאורגים וז שהוא ממליק הטטוה של אריג בסובין או צטוס דבר כדי לחזוק כורך נגד כל שהוא עליו אכזבו להגין עליו שלא תמכתי החוט והיינו עומד לוולה לכרוך על אכזבו כשאורג ומטוה החוטין ועולה היא אריגיה כדלמרינן צמס' גיטין (דף לה). אשכמה יתיבא ועולה: **הואיל ורחוי וקולאי טאנים**. שכשמחמתין את התאנים כורכין נגד כל דהו על ידיהם שלא יתלככו דבדש התאנים הלכך מקבל טומאה: **הדרן עלך קרדשי מזבח הנהגה.** **אי"פ פגס מעל**. קס"ד ו' ^(א) זין דדבר [שאין דרכו לפגום זבין דבדנר"א] שדרכו לפגום קאמר ר' עקיבא דכיון שנהנה מעל: **שיש זו פגם.** כלומר שדרכו ליפגם: **מיה.** הוא דבר שאין זו פגם: **פגס קטלא.** ענק של זהב של הקדש צנוארסה או פגס צדיה: **או שפה צנוס על וזה.** של הקדש. **כל היי אין שזן** בעת שאשין נפגמין בכל אלא כיון שנהנה מהן שזו פרוטה מעל. והיכי משערינן בכו הכי אומדין כמה רוצה אשה לימן שישאלו"ט מכשיטין כהללו להוליכן לבית המשמה להתכבד בהן ומשלמת להקדש שיעור הנאה שנשתמשה בהן: **ובל דבר שיש זו פגם.** כגון לבשה חלוק או כקה גטילת או ציקע בקרדוס הואיל ועומדין ליפגם לא מעל עד שיפגוס בהן צ"פ: **גב' סנה ומודה ר"ע להכמיס דנדיד שיש זו פגם.** י"ל מעל אלא להשיפיעמנו דלא אולינן בתר הנאה אלא בתר פגם: **ופריך א"כ דמודה ר"ע לרבנן דבדר שיש זו פגם** דלא מעל עד שיפגוס דרש"א דקאמר ר"ע כיון שנהנה מעל דבדר שאין זו פגם א"כ היינו רבנן ובמאי קא מיעלמי: **אמר רבא לאלתר ולא לגמרי מצפמיס סמוך לנשדו לההוא נמי דבדר לאלתר שמתחך ^(א) לבשר אלא בלצווס שזובש צינמיס זין מלצווס העליין וזין התחמון שאינו נפגס עד זמן מרובה: ומלמלא.** נגד של פשתן שדק צימתי' כדלמרינן (גיטין דף ע"ט). דבר הנמלל ומתמח דהוי כי לאמנוח ^(א) [ופלגן] שכל קך דק כשכאורכין אותו כולו צידת אין הכרך גדול יותר מאלאו ^(א) [וחלין] ולפי' שדמיו יקרים הרבה איתו לובשו אלא פעם צבנה או פעמיס ומשמרו הרבה שלא יפגס ואין זו פגם עד זמן מרובה. ובהא פליגי ר"ע סבר הואיל והוו דברים' שאינן נפגמין לאלתר אע"ג דפגמי לאחר זמן כיון דלא פגמי לאלתר הוי כדבר שאין בו פגם דמועלין זו כיון שנהנה ממנו כשהו פרוטה אע"ג דלא פגם ורבנן סברי הואיל אויז זו פגם מ"מ לא מעל עד שיפגוס י"א: **נפש.** האחרון במעילה: **או הוא ואמר וימעלו וגו' ויונו אחרי הבעלים.** שאינו ע'נאם מן המקוס לעצודת כוכבים: **יכול**

מקדש מושב שיעורו מושב טפח וכולן שוין באותו שיעור אפילו בשאר טומאות שהן חלוקין מצטרפות התי בני תמיס סוכה קיצע מכולן טפח על טפח טמא ור"ל אם קיצע מכל אחד ואחד לבדו מטמא במושב טפח עיין בתוספות שבת (דף ע"ו):

מתנ' ^(ב) הערלה *וכלאי הכרס ^(א) מצטרפין זה עם זה ר' שמעון אומר אין מצטרפין: **גב'** ומי צריך ר"ש לצרופי ^(ג) והתניא ר"ש אומר כל שהוא למכות תני אין צריכין לצרף: **מתנ'** ^(ד) בהנגד והשק השק והעור העור והמפץ ^(ד) כולן מצטרפין זה עם זה אר"ש מה טעם מפני שהן ראויין ליטמא במושב: **גב' תנא** ^(א) ^(א) קיצע מכולן ^(א) לששה ועשה מהן **נגד למשכב** שמה למושב **טפח לאחיוה כל שהו מאי לאחיוה אומר ר"ל אמר ר' ינאי שכן עומד ^(א) לנוולה במתניתא תנא יהואיל וראוי לקוצצי תאנים:**

הדרן עלך קרדשי מזבח

"הנהנה זה מההקדש שוה פרוטה אע"פ שלא פגם מעל דברי ר"ע והכ"א כל דבר השיש בו פגם לא מעל עד שיפגום ושאין בו פגם כיון שנהנה מעל כיצד נתנה קבלא בצוארה טבעת בידה שתה בכוס של זהב כיון שנהנה מעל לבש בחלוק כסה בטלית ביקע בקרדום לא מעל עד שיפגום ^(א) הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה ^(א) כיון שנהנה מעל: **גב' תנא** ^(א) מודה ר"ע להכמים כדבר השיש בו פגם במאי קא מיעלמי אמר רבא בלבוש מציעאה ומלמלא ת"ד ינפש אחד היחיד ואחד הנשיא ואחד המשיה ^(ב) כי תמעל מעל אין מעל אלא שניו וכן הוא אומר ^(א) איש איש כי תשמה אשתו ומעלה בו מעל ואומר ^(א) וימעלו באלהי אבותיהם

מקדש מושב שיעורו מושב טפח וכולן שוין באותו שיעור אפילו בשאר טומאות שהן חלוקין מצטרפות התי בני תמיס סוכה קיצע מכולן טפח על טפח טמא ור"ל אם קיצע מכל אחד ואחד לבדו מטמא במושב טפח עיין בתוספות שבת (דף ע"ו):

כסה גטילת צקע צקדוס לא מעל עד שיפגום. יחא הנהנה על החטאת לא מעל עד שיפגום. מפרש לה בגמרא י"א: **במאי קמיעלמי בבבבשו אמצעי ומלמלי.** פירוש י"א לבוש אלמנעי לאספוקי עליונה שהוא י"א פוגם יותר מדאי וכן התחמון סמוך לבשר פוגם הרבה אבל אלמנעי אינו פוגם אבל לזמן מרובה הוא פוגם ובהא פליגי רבנן דרבנן כיון דלקמיה י"א פגיס לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם ורבנן ור"ע סבר יטוןידין] דהשתא לא פגיס דבר שאינו פוגם הוא ^(א) ויש מפרשים לבושא מניעא יש זו פגם מיד אבל אינו ניכר [לא] עד לפנים רבנן סברי דדבר שיש זו פגם הוא אין מועלין זו עד שיפגוס ור"ע סבר לא דבר שאין זו פגם הוא ^(א) ופירש הקוגנטס לשון אחרון עיקר ^(א) (והשמות מוכח זו לפנים) ונהלא לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם עד לקמן קיימא: **יפגס דבר שאין זו פגם הוא לכ"ע כדאיתא לקמיה דפרין על היהא דשתה בכוס של זהב ודצהא לאו כז אפיגומי הוא צממיה וכו' עד דמסיק נהי' דלא איכא נהנה ופגס לאלתר ^(א) מי לא איכא פגיניה כו' כלומר לקמיה איכא פגיניה והאפילו הכי קרי ליה צממתי' לכוס של זהב דבר שאין זו פגם וליכא מין דאין ע"ל:**

מקדש מושב שיעורו מושב טפח וכולן שוין באותו שיעור אפילו בשאר טומאות שהן חלוקין מצטרפות התי בני תמיס סוכה קיצע מכולן טפח על טפח טמא ור"ל אם קיצע מכל אחד ואחד לבדו מטמא במושב טפח עיין בתוספות שבת (דף ע"ו):

לשק. שקל הימנו ל' על ד' וכן כל אחד מצטרף לקל כולן מצטרף זה עם זה לשיעור טומאה הקל הימנו אבל לא הקל עם החומר להכי תנא להו הכי וכולן מצטרפות שנים עם שנים ליטמא מושב מפני שהן ראויין בבייש בין כולן שיעור אחד ראויין לטמא לישוב עליו הוב הלכך מצטרפי': קיצע מכולן. כלומר חתך משחו מכל אחד מהבן הבגד והשק והעור והמפץ: ועשה מזה בגד למשכב שלשה. כלומר אם יש באותו בגד שלשה על שלשה ראויל לעשות מפנו טלאי לבסת כשהוא קרוע ומטמא משום משכב ואם יש באותו בגד טפח על טפח ראויו הוא ליטלות על גבי כר ומטמא משום מושב וב לאחיוה כל שהוא ואם אין לו לאותו בגד אלא כל שהו מטמא משום אחיה: מאי לאחיוה שכן עומד לטולא. שכן ראויו הוא אותו משוה בגד לאורגים כששואה מחליק את המטה של אריגה בסובין או בשום דבר כדי לחזוק כורך משוה בגד עד אצבעו ומחליק את הטווי ואותו סרטוטש שעל אצבעו משמר אצבעו שלא תחתיבו החוט ואותו שכורך באצבעו נקרא טולא: **אוהו שפכבין את התאנים ומולחין אותו כורכין משוה על אצבעם** שלא יתלככן בשומן התאנים: **הדרן עלך קרדשי מזבח הנתבת שוה פרוטה מ'.**

התנבת שוה פרוטה מ' ומודה ר"ע כדבר שיש בו פגם שלא מעל עד שיפגום ור"ע לא אמר במתניתין אלא כדבר שאין בו פגם. במאי קמפלגי דרבנן אית להו נמי דדבר שאין בו פגם כיון שנהנה מעל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום: **טא) תיבות לבוש אצטעי נמחק:**
טא) תיבות לבוש אצטעי נמחק:
טא) שהוא פוגם מיד וכי החתחון סמךין לבוש פוגם הרבה מחמת זיעת כשרו ואינו צריך עד שיפגם אבל אצטעי אינו פגום חתה אבל עד זמן מרובה:
טא) ולקמיה פוגם דבר:
טא) שס' כיון דהשתא לא פגם דבר:
**טא) הוא ולכן קאמר דמוכל בלא פניהם וקשיא על זה תפי' דפי' לרבנן דמושם שיפגום לקמיה דבר שיש בו פגם קרינא ביה דלקמן משמע דדבר שאין בו פגם תנה לקמיה יפגום דבר שאין בו פגם הוא לכ"ע דפרין עלה הדייא דישתה בכוס של זהב ורהבא לאו בר אפוגס הוא בתמיה א"כ שמפע רכוס של זהב מירי דימיפגום הוא ואפי"ה קרי ליה במתניתין דבר שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום מראי אבל הכא במלבוש נמי דהוי פוגם לאלתר מ' מ"מ לזמן מועט פוגם וע"ל דהבא אלו פוגם כלל מ' על מ' דהו מרובה אבל לבושא תיבתו ויש מפרשים סתם:
טא) [לא] עד לקמיה ובהא פליגי רבנן כדבי דרבן כדבי דרבן שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום בעל מלא כיון מועיל.
טא) דהוי פגם עד תיבת א' ותיבת א' ותיבת א' ותיבת א' נמחק:
טא) פירוש ששנהנו מקודש לחי' שמוצטרו מרשות הקדש כלי שנהא שמכחיהן להוציא החפץ מקדש לחול' ומתכא נפקא ין דאדם שמוציא דבר מקודש לחול מעל תיבות' על מרשות לרשות לרשות חול נמחק:
טא) בעלה ומרבת' בנאוף' שלה שהוא תיבות ונוספת כדבר נמחק:
טא) בעלים גם זה שיהיו גופו שניהיהם הקב"ה שהוא חי וקיים לנצח ודוקבים באלהים אחרים עם תמיס חוליקין וחבל הבלים תימה מאי ואומר ימיתיי דברי קבלה אחר דברי תורה וי"ל:**

ית.

תני אין צריבין צָרַף. תימה דצפרק בתרא למסכת ע"ז (דף סח): **קאמר לר"ש** לנטרף הימר לאיסור וליתמר ועשני ר"ש לטעמיה דתנן הערלה וכלאי הכרס רשי"א אין מנטרפין אלמנא משמע דאין מנטרפין ר"ל דאין מנטרפין ממנו וי"ל דההוא דמנ' ע"ז לאו היינו הך דהכא אלא ההוא דאין מנטרפין יח דבסיפא דמנהג ^(א) [אלתמי]

דמיימי צמ"פ ר"ע (פגם דף פט):
דמגלין שנים ושלושה שמות ותימא צקיפא ר"ש אומר שני שמות ממין אחד או שני מינין משם אחד אין מנטרפין ורואה לומר דאין מנטרפין כיון דאין שניהם איסור אחד ע"ז ממין אחד והש"ס קינר הלשון ולא ע"ז דקך קלמ' מן המשנה וא"ת מאי לירוף צעי' החם והא אית ליה כל שהוא למכות י"ל דהיינו דווקא כשהאיסור צעין ואוכלו אבל החם מיירי שהוא צמערבות כגון ערלה וכלאי הכרס שנתערבו יחד וצבי האי' גוונא לא אמר ר"ש כל שהוא למכות ^(א) דאם לא כן ל"ל קרא צמיר (דף קה: לה):
ובפסחים (דף מג: ע"ג) ליתמר מנטרף לאיסור י"א וקס פירשתי והחס דההוא דשבת (דף פט: ע"ג) רואה לומר שנתערבו צימד דקמתי צירושלמי צירשא דההיא התרוסות ותרומת מעשר של דמאי' עוליין צלמד ומאהו מנטרפין וע"ז אכל הכא מיירי י"א צלמ' נתערבו דהא ל"א קמתי עוליין צלמד י"א ומאה"ס:
הבגד והשק וכו' לנזילה. פירוש דרך האורגת שיש צידה בלא צנדים שלא מהיה מחלקת יותר מדאי ^(א) וכן קולאי תאנים ^(א): **הדרן עלך קרדשי מזבח הנהגה שוה פרוטה מן ההקדש אי"פ פגם מעל.**

מפרש בגמרא דמודה ר"ע דבדר שיש זו פגם י"א) ומפרש במאי פליגי ר"ע ותכמי': **פגס קטלא** קטלאל צנוארסה. קטלא היא רביד וצירושלמי י"א אכעדה מתורגס קטלא: **שמה צנוס של זהב כיון שנהנה מעל. לפי י"א שדבר שאין זו פגם: לבש החלוק** כסה גטילת צקע צקדוס לא מעל עד שיפגום. יחא הנהנה על החטאת לא מעל עד שיפגום. מפרש לה בגמרא י"א: **במאי קמיעלמי בבבבשו אמצעי ומלמלי.** פירוש י"א לבוש אלמנעי לאספוקי עליונה שהוא י"א פוגם יותר מדאי וכן התחמון סמוך לבשר פוגם הרבה אבל אלמנעי אינו פוגם אבל לזמן מרובה הוא פוגם ובהא פליגי רבנן דרבנן כיון דלקמיה י"א פגיס לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם ורבנן ור"ע סבר יטוןידין] דהשתא לא פגיס דבר שאינו פוגם הוא ^(א) ויש מפרשים לבושא מניעא יש זו פגם מיד אבל אינו ניכר [לא] עד לפנים רבנן סברי דדבר שיש זו פגם הוא אין מועלין זו עד שיפגוס ור"ע סבר לא דבר שאין זו פגם הוא ^(א) ופירש הקוגנטס לשון אחרון עיקר ^(א) (והשמות מוכח זו לפנים) ונהלא לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם עד לקמן קיימא: **יפגס דבר שאין זו פגם הוא לכ"ע כדאיתא לקמיה דפרין על היהא דשתה בכוס של זהב ודצהא לאו כז אפיגומי הוא צממיה וכו' עד דמסיק נהי' דלא איכא נהנה ופגס לאלתר ^(א) מי לא איכא פגיניה כו' כלומר לקמיה איכא פגיניה והאפילו הכי קרי ליה צממתי' לכוס של זהב דבר שאין זו פגם וליכא מין דאין ע"ל:**

מקדש מושב שיעורו מושב טפח וכולן שוין באותו שיעור אפילו בשאר טומאות שהן חלוקין מצטרפות התי בני תמיס סוכה קיצע מכולן טפח על טפח טמא ור"ל אם קיצע מכל אחד ואחד לבדו מטמא במושב טפח עיין בתוספות שבת (דף ע"ו):

כסה גטילת צקע צקדוס לא מעל עד שיפגום. יחא הנהנה על החטאת לא מעל עד שיפגום. מפרש לה בגמרא י"א: **במאי קמיעלמי בבבבשו אמצעי ומלמלי.** פירוש י"א לבוש אלמנעי לאספוקי עליונה שהוא י"א פוגם יותר מדאי וכן התחמון סמוך לבשר פוגם הרבה אבל אלמנעי אינו פוגם אבל לזמן מרובה הוא פוגם ובהא פליגי רבנן דרבנן כיון דלקמיה י"א פגיס לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם ורבנן ור"ע סבר יטוןידין] דהשתא לא פגיס דבר שאינו פוגם הוא ^(א) ויש מפרשים לבושא מניעא יש זו פגם מיד אבל אינו ניכר [לא] עד לפנים רבנן סברי דדבר שיש זו פגם הוא אין מועלין זו עד שיפגוס ור"ע סבר לא דבר שאין זו פגם הוא ^(א) ופירש הקוגנטס לשון אחרון עיקר ^(א) (והשמות מוכח זו לפנים) ונהלא לרבי מי הדין עמיהם דהיכא דאין זו פגם עד לקמן קיימא: **יפגס דבר שאין זו פגם הוא לכ"ע כדאיתא לקמיה דפרין על היהא דשתה בכוס של זהב ודצהא לאו כז אפיגומי הוא צממיה וכו' עד דמסיק נהי' דלא איכא נהנה ופגס לאלתר ^(א) מי לא איכא פגיניה כו' כלומר לקמיה איכא פגיניה והאפילו הכי קרי ליה צממתי' לכוס של זהב דבר שאין זו פגם וליכא מין דאין ע"ל:**

ובמלמלא. צניטין (דף ע"ג) מפרש שהוא נגד דק והוי כאמנוחא ופלגי אמנוחא ולענין דבר שיש זו פגם הוי כלבוש מניעאה:

אין מעי'ה אלא שינוי. פירוש לא מקדש לחול ^(א) על מרשות לרשות מרשות קדש לרשות חול ומיייתי ראייה מסוטה שהיא עושה שינוי שנתמח בעלה י"א ועוסקה ומדנבנת דבדר שהוא חולין וגנאלי לה:

ואומר וימעלו (בני ישראל ב'ח) באהיה אבותיהם ויונו אחרי הבעלים לא תימה מאי ואומר וי"ל דאי מסוטה ה"א דדוקא נהנה דומיא דקוטוה שנהניתן מעל בעצרה אבל שינוי בלא הנאה כגון מעות דאשן דמוציא לחולין שלוקחם שזן חפץ לעלמנו או כדמתן צממתי' גבי א"ז או קורה של הקדש נתנה לחצירו הוא מעל דאין גופו נהנה מן ההואכה **עלמנו**

לשק. שקל הימנו ל' על ד' וכן כל אחד מצטרף לקל כולן מצטרף זה עם זה לשיעור טומאה הקל הימנו אבל לא הקל עם החומר להכי תנא להו הכי וכולן מצטרפות שנים עם שנים ליטמא מושב מפני שהן ראויין בבייש בין כולן שיעור אחד ראויין לטמא לישוב עליו הוב הלכך מצטרפי': קיצע מכולן. כלומר חתך משחו מכל אחד מהבן הבגד והשק והעור והמפץ: ועשה מזה בגד למשכב שלשה. כלומר אם יש באותו בגד שלשה על שלשה ראויל לעשות מפנו טלאי לבסת כשהוא קרוע ומטמא משום משכב ואם יש באותו בגד טפח על טפח ראויו הוא ליטלות על גבי כר ומטמא משום מושב וב לאחיוה כל שהוא ואם אין לו לאותו בגד אלא כל שהו מטמא משום אחיה: מאי לאחיוה שכן עומד לטולא. שכן ראויו הוא אותו משוה בגד לאורגים כששואה מחליק את המטה של אריגה בסובין או בשום דבר כדי לחזוק כורך משוה בגד עד אצבעו ומחליק את הטווי ואותו סרטוטש שעל אצבעו משמר אצבעו שלא תחתיבו החוט ואותו שכורך באצבעו נקרא טולא: **אוהו שפכבין את התאנים ומולחין אותו כורכין משוה על אצבעם** שלא יתלככן בשומן התאנים: **הדרן עלך קרדשי מזבח הנתבת שוה פרוטה מ'.**

הנתבת שוה פרוטה מ' ומודה ר"ע כדבר שיש בו פגם שלא מעל עד שיפגום ור"ע לא אמר במתניתין אלא כדבר שאין בו פגם. במאי קמפלגי דרבנן אית להו נמי דדבר שאין בו פגם כיון שנהנה מעל בלא שום פניהם כדמפרש במתניין בלבוש מציעה אות א' ותיבת מלמלי' נמחק:
טא) תיבות לבוש אצטעי נמחק:
טא) תיבות לבוש אצטעי נמחק:
טא) שהוא פוגם מיד וכי החתחון סמךין לבוש פוגם הרבה מחמת זיעת כשרו ואינו צריך עד שיפגם אבל אצטעי אינו פגום חתה אבל עד זמן מרובה:
טא) ולקמיה פוגם דבר:
טא) שס' כיון דהשתא לא פגם דבר:
**טא) הוא ולכן קאמר דמוכל בלא פניהם וקשיא על זה תפי' דפי' לרבנן דמושם שיפגום לקמיה דבר שיש בו פגם קרינא ביה דלקמן משמע דדבר שאין בו פגם תנה לקמיה יפגום דבר שאין בו פגם הוא לכ"ע דפרין עלה הדייא דישתה בכוס של זהב ורהבא לאו בר אפוגס הוא בתמיה א"כ שמפע רכוס של זהב מירי דימיפגום הוא ואפי"ה קרי ליה במתניתין דבר שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום מראי אבל הכא במלבוש נמי דהוי פוגם לאלתר מ' מ"מ לזמן מועט פוגם וע"ל דהבא אלו פוגם כלל מ' על מ' דהו מרובה אבל לבושא תיבתו ויש מפרשים סתם:
טא) [לא] עד לקמיה ובהא פליגי רבנן כדבי דרבן כדבי דרבן שאין בו פגם וליכא מאן דפרלי ור"ל דשאני' החם שאינו פוגם אלא לזמן מרובה יפגום בעל מלא כיון מועיל.
טא) דהוי פגם עד תיבת א' ותיבת א' ותיבת א' ותיבת א' נמחק:
טא) פירוש ששנהנו מקודש לחי' שמוצטרו מרשות הקדש כלי שנהא שמכחיהן להוציא החפץ מקדש לחול' ומתכא נפקא ין דאדם שמוציא דבר מקודש לחול מעל תיבות' על מרשות לרשות לרשות ח**